

Magas szintű kultúra a Kultúra Napján

Nagy-Magyarország térképe a színpad hátsó falán, rajta azok a települések, amelyekhez a magyar költészet klasszikusai köthetők valamilyen szállal. A városok, falvak neve mellé egyenként sorjázta a gyertyák, amelyeket a szereplők akkor helyeztek el, amikor elhangzottak a hozzájuk tartozó versek. Mai országunk nyugati határaitól Székelyföldre, a Felvidéktől a Vajdasáig lobogtak a lángocskák, különösen sűrűn a mai Magyarország területén és a Partiumban. Ezt láthatta az a több száz vajdas és székelyes diák – hivatalosan: Szarvas Város Közoktatási és Közgyűjtésményi Intézménye Vajda Péter Gimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Székely Mihály Szakképző Iskolája Intézményegységeinek (!) tanulói –, akik megtöltötték a Művelődési Központ nézőterét.

1823. január 22-én fejezte be Kölcsey a Himnuszt, amely nemzeti énekünk lett. Ennek tiszteletére ünnepeljük – 1989-től kezdve minden január 22-én – a Magyar Kultúra Napját. A helyi Cervinus Teátrum színészei – *Benkő Géza, Derzsi György, Dósa Zsuzsa, Varga Viktor, Zsemlye Flóra* – a magyar költészet (egy-két kivételtől eltekintve) klasszikusainak műveivel tisztelegtek kultúránk értékei előtt. Az összeállítás címe a *Szózat* kulcsszava: *Rendületlenül*.

Amikor a színészek megjelentek a színpadon, a Cervinus Teátrum rendszeres látogatói (lehetnének többen is) a ráismerés örömeivel fedezhették fel: már ismerjük őket.

– Őt láttuk a *Temetőkönyvben*; őt meg a *Bayer Aspininban*; őket meg a „felolvasó színház” darabjaiban, meg a mai szlovák groteszkekben. Bizony! Ille-ne már a nevüket is megtanulni. Megérdemlik. Lesz állandó víziszínpadunk, legyenek „saját” színészeink ebben a kultúrában oly szegény világunkban.

Ády Endre, Arany János, Babits Mihály, Bakos Vince, Balassi Bálint, Bartók Béla, Bencze Imre, Csokonai Vitéz Mihály, Dsida Jenő, Füst Milán, Hárs György, József Attila, Juhász Gyula, Karinthy Frigyes, Kodály Zoltán, Kosztolányi Dezső, Kölcsey Ferenc, Madách Imre, Márai Sándor, Nagy László, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Reményik Sándor, Szép

Ernő, Tompa Mihály, Tóth Árpád, Vörösmarty Mihály, Wass Albert, Zelt Zoltán.

És még mennyi név hiányzott! Bizony, ilyen gazdagok vagyunk!

A szerkesztő biztosra ment: megannyi gondolatgazdag, a nagyközönség számára is érthető műremek, közülük sok-sok,

suk technikája hagyott némi kívánnivalót maga után.) Megjelent a vásznon a színészkirály, *Latinovits Zoltán* is: József Attila utolsó versét mondta el. (Ez nem korrekt dolog a rendezőtől színészeivel – különösen az utána következővel – szemben.) A színészek mozgatása is mértéktartó volt. Bár az a közfelfogás,

csak hát... Az a papír! Csak azt tudnám feledni! De nem lehetett, mert ott lebegett, ott zizegett a színészek kezében. Amikor a „szerelmi kettősök” hangzottak el, a rajongó tekintetek közötti papírba-pillantás lebombolta az illúziót. És amikor a Hajnali részegség csevegő stílusa már-már magával ragadott,

középiskolások által is ismert (legalább is annak kellene lennie) vers. A színvonallal tehát nem lehetett baj. A rendezéssel sem volt. Egy ünnepi műsorban elfogadható hatáselemeket alkalmazott a szerkesztő-rendező, *Frigyesi András*. A fény és hangeffektusok erősítették a művek hatását, az elhangzó versek és prózarészletek szerzőinek portréi jelentek meg a vásznon; de a zenés betétekről is ugyanez mondható el. (Bár bejátszá-

hogy a művek szövege váltsa ki a hatást, egy ünnepi műsorban, diák-közönség előtt ez nagyon kockázatos dolog. Ami külön tetszett: hitelesen játszották el, hogy figyelnek egymásra is.

A színészi teljesítményekről csupa jót mondhatnék, csak hát... Néhány verset egészen eredeti felfogásban hallhattunk. Ilyen volt Dósa Zsuzsa *Kiskunságja* (Petőfi), *Nem tudhatomja* (Radnóti), *Benkő Géza Hajnali részegsége* (Kosz-

zókkengett az átélésből, hogy a színész lapozott egyet-egyet. És bizony a klasszikussá érett, szövegükben is közismert versekben tilos a szavakat felcserélni. Különösen papírral a kézben! Tudjuk ugyan, hogy Radnóti gyönyörű versének zárlatát több változatban készítette el, de a végső változat a „virrasztó éji felleg” volt. És bizony akadozni, melléolvasni (különösen papírral a kézben) még ünnepi műsorban sem szabad.

Sokáig gondolkodtam, leírtam-e ezeket a sorokat, nem vagyok-e maximalista. Mert ez az ünnepi műsor – mindezekkel együtt is – tartalmas, szép, hatásos műsor volt. Miközben az előadásra igyekeztem, balsejtelmek gyötörték. A műsor déli időpontja (meg egyebek) miatt biztos voltam abban, hogy diákok töltik majd meg a nézőteret, s ennek botrányos következményeiről szolt már néhány híradás. Nos, a kezdeti zsongás hamar elcsendesült, és a diákok csendben, s – remélem – figyelemmel hallgatták a produkciót. Ez a csend a legnagyobb dicséret.

Kutas Ferenc

